

פוליסה זו היא חוזה בין ביטוח הקלאסי אגודה שיתופית הדדית בע"מ (להלן – המבטח) ובין המבוטח ששמו מפורש ברישומי (להלן – המבוטח).
למיה מסכים המבטח הממסד דמי ביטוח לשלם את המבוטח למשך תקופת הביטוח בשל מקרי הביטוח לפי תנאי פוליסה זו.

פרק א': בטוח חובה

1. החברות המשתתפות בביטוח ע"מ פרק זה ואחוז ההשתתפות בביטוח של כל אחת ואחת מהן, הם כדלקמן:
ביטוח הקלאסי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

האחריות לביטוח וניהולו

2. פרק זה הינו ביטוח משותף של כל המבטחות ואולם כל אחת מהמבטחות אחראית אך ורק עבור חלקה היחסי בביטוח בהתאם לאחוז השתתפותה המפורט לעיל. הסדר כל תביעה שתוגש בתוקף פרק זה יימסר ליישוב אך ורק למבטח ובהתאם לכך יהא זה מספקי לצטט את המבטח, לפי מענו הנקוב בתעודת הביטוח, בתור נתבע בכל תובענה לאכיפת התחייבות המבטחת על פי פרק זה וכל יתר המבטחות מסמיכות כל כחול של פסק דין שניתן בתובענה כאמור, יהיה בכוחו של מסך דין שיתוף בתובענה שהוגשה נגדן לאכיפת התחייבות האמורה בהתאם לחלקו היחסי בביטוח. בין מתחייבות יתר המבטחות לקיים בכל מקרה ומקרה כל הסדר (לרבות מפרה או ויתור) אשר ייעשה על ידי המבטח בהתאם לאמור לעיל בתנאי שכל אחת מהן תהא אחראית אך ורק עבור חלקה היחסי בביטוח. המבטח רשאי לתחום לכדו על תעודת הביטוח ופוליסת הביטוח בשם כל המבטחות. סעיפים 3 עד 11 (כולל) לפרק זה להלן יקראו כאילו נאמרו בהם "המבטחות" במקום "המבטח" בכל מקום בו מופיע בהם המונח "המבטח".

תחולת הביטוח

3. בכפופות לתנאים, לחריגים ולהגדרות שבפרק זה, יפצה המבטח:
(א) את בעל הפוליסה ואת הרוגה, עבור כל סכום שיהיו חייבים לשלמו ע"מ חוק נפגעי תאונות – בשל נזק גוף שנגרם בתאונת דרכים שמעורבה בה כלי הרכב, שאירעה תוך תקופת הביטוח, וע"מ כל דין ישראלי אחר – בשל מותו או חבלתו נזק של אדם שנגרמו ע"י השימוש בכלי הרכב או עקב השימוש בכלי הרכב, שנעשה תוך תקופת הביטוח.
(ב) את הרוגה, על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שמעורבה בה כלי הרכב, שאירעה תוך תקופת הביטוח, בסכום השווה לסכום הפיצוי שהוא היה זכאי לקבלו על פי חוק נפגעי תאונות, בשל נזק הגוף האמור, אילו אירעה תאונת הדרכים האמורה שעה שכלי הרכב היה נהוג בכדי אחר.

חריגים לביטוח ע"מ פרק זה

4. על אף האמור בפרק זה, לא יתא המבטח אחראי לתשלום כלשהו על פי פרק זה:
(א) למי שאינו זכאי לפיצויים מכח הוראות חוק נפגעי תאונות בדבר הגבלת הזכאות לפיצויים.
(ב) עבור או בגין תאונת דרכים, נזק או חבות שנגרמו או ארעו:

- (1) מחוץ לגבולות מדינת ישראל.
- (2) שעה שנעשה בכלי הרכב שימוש שלא בהתאם להגבלות לגבי השימוש בכלי הרכב המפורטות בתעודת הביטוח.
- (3) שעה שכלי הרכב היה נחוג, או נעשה בו שימוש, בידי אדם שאינו נכלל בין בני האדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב המפורטים בתעודת הביטוח.
- (4) במישורין או בעקיפין על ידי מלשית, פגולת איבה, אויב, צבא, טרור, מלחמה (בין שהוכרזה ובין שלא), אנשים המפעלים בדרך בלתי חוקית עבור ארגון פוליטי או בקשר עמו, מלחמת אזרחים, מרד, התקוממות, מהומות אזרחיות, תפיסת השלטון בידי הצבא או בדרך בלתי חוקית, פרעות, פגולת אנשים שובתים, מושבתים או תנוטלים חלק בסכסוך עבודה או בקשר עמו.
- (5) במישורין או בעקיפין על ידי קרינת יונית, קרינה, זיהום או חומר רדיואקטיביים, התמוצות או ביקוע גרעיניים, בעירת דלק גרעיני, לרבות תהליך כלשהו, המכלכל עצמו, בביצוע גרעיני.
- (ג) עבור או בגין חבות שבחובה.
- (ד) עבור או בגין תביעה כלשהי שהוגשה מחוץ לגבולות מדינת ישראל, מפרה שהוגשה בתביעה כאמור וכן עבור סכום כלשהו שנמסך במסך דין או החלטת של בית משפט, בורר או רשות שימושית כלשהי מחוץ לגבולות מדינת ישראל וזאת בין אם אותו בית משפט, בורר או רשות שימושית התיימרו למסוק לפי דני מקום אירוע התאונה ובין אם לאו, בין אם הוכרזו מסך הדין, מסך תבורר או החלטת כאמורים בישראל ובין אם לאו, בין אם ניתן מסך דין בישראל על יסוד תביעה, מפרה, מסך דין או החלטת כאמור ובין אם לאו.

"דרישה" לענין תשלום תכופ ע"מ חוק נפגעי תאונות

5. דרישה נמנע לתשלום תכופ של הוצאות ותשלומים חודשיים מכח הוראות, סעיף 5 לחוק נפגעי תאונות, תחשב כאילו נמסרה למבטח כדון במדעי דיו והמוצא למבטח פרטים מלאים, בהצורך קבלת על הוצאות ונצטרף ראיות סבירות אחרות, שנדרשו ע"י המבטח, בקשר לדרישה האמורה. במסגרת מסמכיו ודורש מהמנגל המצאי לו ראיות לכיסוס דרישתו לתשלום תכופ, וכאז המבטח לדורש מהמנגל לצרף לדרישתו האמורה המצאת פרטים מאומתת בתצהיר כדון בנוסח שיש לצרפו לתביעה לתשלום תכופ המוגשת לבית המשפט בהתאם להוראות תקנות סדר דין מקוצר שהותקנו מכח סעיף 35 לחוק נפגעי תאונות. נמסרו למבטח מפרטים מלאים, קבלת ראיות כאמור לעיל במדעים שונים, יראו את הדרישה כאילו נמסרה למבטח במאחר מבין המועדים האמורים.

כתב כיסוי זמני

6. הוציא המבטח לבעל הפוליסה לפני הוצאתה של פוליסה זו, כתב כיסוי זמני לגבי כלי הרכב, יחולו ההוראות הבאות:
(א) חל תאריך תחילת הביטוח על פי פוליסה זו לפני תאריך מקיעת הביטוח על פי כתב הכיסוי הזמני, ותכלול כתב הכיסוי הזמני מאליו בתאריך תחילת הביטוח על פי פוליסה זו.
(ב) חל תאריך תחילת הביטוח על פי פוליסה זו לאחר תאריך מקיעת הביטוח על פי כתב הכיסוי הזמני – לא יחול הביטוח על פי פוליסה זו על השימוש בכלי הרכב בתקופה שבין תאריך מקיעת הביטוח על פי כתב הכיסוי הזמני לבין תאריך תחילת תקופת הביטוח לפי פוליסה זו.

איסור עשיית הודאה

7. המבוטח אינו רשאי לעשות כל הודאה, הצעה, הבטחה, ויתור, מפרה או תשלום או למסור מדעי (פרט למדעי שהמבוטח חייב למסור לפי כל דין) בקשר לתאונת דרכים או מארעו שללי הרכב היה מעורב בהם במישורין או בעקיפין – אלא אם ניתנה לכך הסכמת המבטח בכתב.

סמכות המבטח לנהל הליכים ולהסדיר תביעות

8. המבטח רשאי, לפי בחירתו, ליטול על עצמו בשמו של המבוטח את ההגנה והטיפול בכל תביעה או הליך משפטי שהוגשו, או העוליים להיות מומחים, נגד המבוטח, וכן רשאי המבטח לנהל או להגיש בשם המבוטח כל תביעה או הליך משפטי, המבטח יהא רשאי להגיש בשם המבוטח ולטובתו הוא כל תביעה מפורטת או נזק בקשר עם מארע המשמש, או עלול לשמש, יסוד לתביעה על פי פרק זה. כניהול ההליכים שזכרו לעיל יהיה המבוטח רשאי לנהוג כראות עיניו והוא יהיה רשאי לפי שקול דעתו המוחלט, להסדיר כל דרישה (בין אם הוגשה בעקבותיה תביעה לבית משפט ובין אם לאו), תביעה או הליך כאמור ולערוך כל הסכם או מפרה כראות עיניו. המבטח יהא רשאי לפעול על פי סעיף זה בעצמו או באמצעות עורכי דין שימונו על ידו, הכל כפי שימצא לנכון. המבוטח חייב לשתף פעולה עם המבטח ולהקל עליו במימוש הזכויות ובביצוע הסמכויות שהוענקו לו מכח פרק זה או מכח הדין הכללי.

9. **חובת זהירות ובידוק כלי הרכב**
 (א) על המבטוח לנקוט באמצעים סבירים לשמירת כלי הרכב במצב תקין.
 (ב) המבטוח חייב להעמיד את כלי הרכב לרשות המבטח לצורך בדיקתו, באם נדרש לעשות כן, ובהקדם האפשרי לאחר שנדרש.
10. **פטירת בעל הפוליסה**
 במקרה של פטירת בעל הפוליסה, תוך תקופת הביטוח, יפקע הביטוח על פי פרק זה במועד תום תקופת הביטוח או כעבור 45 יום מתאריך פטירת בעל הפוליסה, הכל לפי המועד המוקדם יותר ויחולו ההוראות הבאות:
 (א) בכפיפות לתנאים, לחריגים ולהגבלות שבפרק זה יעמוד הביטוח לפיו בעינו, למשך התקופה הנזכרת לעיל, אך במקרה זה יקרא סעיף 3 (א) לפרק זה כאילו נאמר בו "יורש כלי הרכב" או "יורשי כלי הרכב" במקום "בעל הפוליסה" וראו את חירוש או היורשים האמורים כמו שכללו בין בני האדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב. כן יראו רשות לנחיגת כלי הרכב שניתנה על ידי בעל הפוליסה בחייו, כנמשכת לאחר מותו.
 (ב) במקרה שמכח האמור בסעיף משנה (א) לעיל, יפקע הביטוח לפני מועד תום תקופת הביטוח, יחזיר המבטח ליורש או יורשי כלי הרכב את הפרמיה ששולמה עפ"י פרק זה בניכוי חלק יחסי בעד התקופה שבה היה הביטוח בתוקף. יורשי כלי הרכב יחזירו למבטח את העודת הביטוח.
11. **ביטול הביטוח**
 (א) המבטח רשאי לבטל את הביטוח עפ"י פרק זה על ידי הודעה מוקדמת של 21 יום בדואר רשום ממוענת אל בעל הפוליסה לפי כתובתו הנקובה בפוליסה או לפי כתובת אחרת שבעל הפוליסה הודיע עליה למבטח בכתב. במקרה זה יחזיר המבטח לבעל הפוליסה את הפרמיה ששולמה בגין הביטוח עפ"י פרק זה בניכוי חלק יחסי עבור התקופה בה היה הביטוח בתוקף. המועד האמור של 21 יום יחושב החל מתאריך משלוח ההודעה בדואר רשום.
 (ב) בעל הפוליסה רשאי לבטל את הפוליסה, ובאם לא התעוררה כל תביעה במשך תקופת הביטוח שעד לביטול האמור, יחזיר המבטח לבעל הפוליסה את הפרמיה ששולמה בגין הביטוח עפ"י פרק זה בניכוי הפרמיה המגיעה לפי תעריף המבטח לתקופות קצרות עבור התקופה בה היה הביטוח בתוקף. הודעת ביטול לפי סעיף משנה זה תשלח בדואר רשום ממוען לפי כתובת המבטח הנקובה בפוליסה או תמסר למבטח בכתובתו האמורה כנגד קבלת אישור בכתב מאת המבטח על דבר המסירה.
12. **מקום השיפוט**
 תביעות לפי פרק זה או בקשר אליו מוגשו ויתבררו אך ורק בבית המשפט המוסמך בישראל.
13. **פרשנות**
 בפרק זה:
 (א) **"המבטחות"** פירושו: החברות המשתתפות בביטוח על פי פרק זה.
 (ב) **"מבוטח"** או **"המבטוח"** פירושו: בעל הפוליסה וכל אדם אחר הנכלל (א) שלפי סעיף 10 רואים אותו כנכלל בין בני אדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב.
 (ג) **"תקופת הביטוח"** פירושה: התקופה המתחילה בתאריך תחילת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח והמסתיימת בתאריך פקיעת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח.
 (ד) **"הנותג"** פירושו: המשתמש בכלי הרכב בתנאי שהוא נכלל בין בני האדם או סוגי בני האדם הזכאים לנהוג בכלי הרכב.
 (ה) **"חוק נפגעי תאונות"** פירושו: חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975.
 (ו) **"נזק גוף"** פירושו: כמשמעותו בחוק נפגעי תאונות.
 (ז) **"מדינת ישראל"** פירושה: לרבות השטחים המוחזקים על ידי צ.ה.ל.
 (ח) **"כלי הרכב"** פירושו: כלי הרכב המתואר בתעודת הביטוח.
 (ט) **"תעודת ביטוח"** פירושה: תעודת הביטוח שהוצאה לפוליסה והמהווה חלק בלתי נפרד הימנה לרבות כל תוספת לתעודת הביטוח שתוצאה ע"י המבטח והכוללת שינוי או שינויים של פרטים הכלולים בה.
14. **חובת המבוטח למסור למבטח הודעות, מידע ומסמכים**
 בקרות תאונות דרכים או נזק שכלי הרכב היה מעורב בהם, במישרין או בעקיפין, ויודיע על כך המבוטח למבטח בכתב, מיד לאחר שנודע לו על קרות תאונת הדרכים או הנזק. כן יודיע המבוטח למבטח בכתב, ובהקדם האפשרי, על כל דרישה או הליכים משפטיים (פלייליס, אזרחיים או אחרים) בקשר לתאונת דרכים או מאורע שכלי הרכב היה מעורב בהם, במישרין, או בעקיפין, ויעביר למבטח ללא דיתוח, כל מכתב, תביעה או מסמך אחר בקשר להליכים משפטיים כאמור וימסור לו, לפי דרישתו, ובהקדם האפשרי, כל מידע, מסמך או הוכחה שיידרשו על ידי בקשר לתאונת דרכים או מאורע כאמור.
 המבוטח חייב להודיע למבטח בכתב ומיד על כל שינוי שחל בבעלות בכלי הרכב ועל כל שינוי שחל בסיכון.

פרק ב': ביטוח הרכב

- מקרה הביטוח**

מקרה הביטוח הוא אבדן מוחלט או נזק פיסי בר תיקון שנגרמו לרכב המבטוח בתקופת הביטוח כתוצאה מאירוע תאונתי עקב אחד או יותר מהסיכונים המפורטים להלן:

 - אש, ברק, התפוצצות התלקחות
 - התנגשות מקרית, התהפכות מקרית או התנגשות או התהפכות כתוצאה מקלקול מכני או בלאי.
 - גניבת הרכב אשר בעקבותיה לא נמצא הרכב במשך 45 יום בכפוף לקיומן וכשירותן של ההנחות המפורטות ברשימה.
 - כל נזק שנגרם עקב פריצה, תוך כדי פריצה ובעת נסיון פריצה
 - שטפון, סערה, התפרצות הרי געש
 - מעשה זדון, אולם אם נגרם מקרה הביטוח בידי המבטוח או בידי מי מטעמו במתכוון, טעור המבטוח מחבולו.
- רכוש שאינו מבטוח**

על אף האמור בסעיף 1 לעיל המבטוח לא ישפה את המבטוח - אלא אם צויין אחרת ברשימה - בשל:

 - אבדן או נזק למקלט הרדיו, לרדיו טייפ, למכשיר קשר, לאנטנה, לטלוויזיה ולטלפון המותקנים ברכב ולכל רכוש אחר ברכב.
 - אבדן או נזק למונע אור, לארנו, לספסלים ולכל תוספת לרכב.
 - צמיגים אלא אם ניזוקו או אבדו חלקים נוספים מהרכב עקב מקרה הביטוח.
- אבדן או נזק שאינו מבטוח**

(א) קלקולים מיכניים וחשמליים, אלא אם כן נגרמו במישרין במהלך ועקב מקרה הביטוח ואולם הביטוח לפי פרק זה מכסה אש, התפוצצות, התלקחות, התנגשות מקרית או התהפכות כתוצאה מקלקול טכני חשמלי או בלאי.

 - מחט ובלאי, נזק תוצאתי וירידה בערך.
 - נזק עקב תיקון במוסך לא מורשה.
 - מקרה ביטוח אשר אירע כתוצאה מהשימוש ברכב לאחר שארע בו קלקול מכני או חשמלי שלא תוקן, או אשר תוקן שלא על ידי מוסך מורשה לתיקון אותו סוג של נזק שנגרם לרכב המבטוח.
 - אבדן או נזק שהם תוצאה של רעידת אדמה אלא אם יצויין אחרת ברשימה.
- דרכי פיצוי**

המבטוח יוכל, על פי שיקול דעתו, לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות:

תשלום ערך הנוק או האבדן במוזמן, תיקון הרכב, החלפתו ברכב מסוג ואיכות דומים, או החלפת חלק ממנו.
- חישוב הפיצוי**

(א) תגמולי הביטוח שייגעו למבטוח לפי פרק זה יחושבו וישולמו לפי שווי האבדן או הנוק לרכב ביום קרות מקרה הביטוח עפ"י ערך שיפוי אולם לא ישולם יותר מסכום הביטוח הנקוב ברשימה כסכום הביטוח של הרכב ובכפופות לסעיף ביטוח חסר להלן. הכל כפוף לסעיף 9 להלן. תגמולי הביטוח בשל גניבת הרכב ישולמו רק אם הרכב לא יתגלה במשך 45 ימים לאחר הגניבה.

 - המבטוח יוכל לפי ראות עיניו לתקן להשיב לקדמותו או להחליף את כלי הרכב או חלק ממנו ו/או אביארו כפוף לסעיף 5.א לעיל.
 - במקרה שהרכב יצא מכלל שימוש עקב סיכון המכוסה לפי פרק זה, ישא המבטוח גם בהוצאות טבירות לשמירתו ולהעברתו למקום הקרוב ביותר שבו ניתן לתקן את הנוק ובכל זאת מעל ובנוסף לסכום ביטוח הרכב הנקוב ברשימה אך לא יותר מ-4,000 ש"ח.
 - במקרה של גניבת אופנוע ישלם המבטוח רק מחצית מערך הנוק או את ההפרש בין סכום ההשתתפות העצמית הנקוב ברשימה לבין ערך הנוק, הנמוך מביניהם.
- אבדן גמור להלכה**

אם שמאי מוסמך יקבע כי שעור הנוק שנגרם לרכב הוא 55% או יותר משווי הרכב סמוך לפני קרות מקרה הביטוח, רשאי המבטוח לפצות את המבטוח כאילו היה אובדן גמור (להלן-אובדן גמור להלכה), ותוקף פוליסה זו יפקע עם תשלום תגמולי הביטוח.
- שרידי הרכב**

ישלם המבטוח למבטוח תגמולי ביטוח בשל אבדן של הרכב או אבדן גמור להלכה של הרכב, תעבור הבעלות בשרידי הרכב למבטוח.
- אבדן גמור לרכב שלא שילמו בעדו מיסים**

(א) אם נגרם אובדן גמור להלכה לרכב כתוצאה ממקרה ביטוח המכוסה לפי פרק זה ולא שולמו כל המיסים הממשלתיים בשל הרכב והמבטוח החליט שלא לתקן את הרכב, ישלם המבטוח למבטוח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב ללא מיסים.

 - על האף האמור בסעיף קטן 8.א לעיל, מבטוח שימציא למבטוח הכחה כי אינו זכאי לפטור חוזר ממיסים על רכב חליפי שהוא מתכוון לרכוש במקום הרכב שנגרם לו אובדן גמור להלכה, ישלם לו המבטוח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב, כאילו שולמו המיסים עבורו, אך לא יותר מסכום הביטוח.
 - לאחר תשלום תגמולי הביטוח, רשאי המבטוח לקבל מהמבטוח את זכויותיו ברכב ואם העברת זכויות אלה תלויה בתשלום מיסים כלשהם, יחול תשלום זה על המבטוח.

9. **הצמדה**
סכום הביטוח של הרכב הנקוב ברשימה וסכום ההשתתפות העצמית, אלא אם צוין אחרת ברשימה, לענין פרק זה ישתנה בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם כסמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני קרות מקרה הביטוח, לעניין זה "מדד" מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לגבי הגדלה של סכום הביטוח במשך תקופת הביטוח, יחול המדד שפורסם סמוך לפני תוקף ההגדלה.

10. **ביטוח חסר**
היה בעת קרות מקרה הביטוח שוויו של הרכב נבזה מסכום הביטוח הנקוב ברשימה, תופחת חבות המבטח בשיעור יחסי שהוא כיחס שבין סכום הביטוח לבין שווי הרכב.

פרק ג': ביטוח כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש

1. **מקרה הביטוח**
מקרה הביטוח הוא חבותו של המבוטח על פי פקודת הנויקין (נוסח חדש) כלפי צד שלישי בגין נזק שייגרם בתקופת הביטוח לרכוש הצד השלישי עקב ותוצאה מאירוע תאונתי, הנובע משימוש ברכב המבוטח.

2. **גבולות המיצוי**
(א) המבטח ישלם בשם המבוטח את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם בשל מקרה הביטוח עד לגבול האחריות הנקוב ברשימה לגבי נזקי רכוש של צד שלישי.
(ב) המבטח ישא גם בתוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל מקרה הביטוח וזאת אף מעל לגבול האחריות.
(ג) על אף האמור לעיל אלא נגרם מקרה הביטוח בדרך פטור המבטח מחבותו.

3. **הצמדת סכום הביטוח**
גבולות האחריות וסכום ההשתתפות העצמית לענין פרק זה ישתנו בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני קרות מקרה הביטוח.
לענין פרק זה "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

4. **טימול בתביעות צד שלישי**
(א) המבטח רשאי ליטול על עצמו או להחיל בשם המבוטח את ההגנה או את היישוב כל של תביעה וגם להתפשר בשמו של המבוטח בכל תביעה למבטח יהיה שיקול דעת מלא בניהול כל הליכים משפטיים או ביישוב כל תביעה, המבוטח יושיט למבטח, לפי בקשתו, כל צורה הנחוצה לצורך זה.
(ב) במקרה של תביעה או תביעות נגד המבוטח הנובעות ממקרה ביטוח אחד או מסדרת מקרים שאפשר ליחסם למקור אחד או לסיבה אחת, והמכוסים לפי פרק זה של הפוליסה, יהא המבטח רשאי לשלם למבטח את מלוא סכום הביטוח לפי פרק זה, ולאחר תשלום כזה יהא המבטח פטור מניהול התביעה או התביעות האמורות ולא תחול על המבטח שום אחריות נוספת בקשר לכך, למעט הוצאות משפט שקבע בית המשפט או הוצאות סבירות שהוצאו בקשר לתביעות האמורות.

5. **הריגים לחבות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש**
המבטח לא יהיה אחראי לתשלום כלשהו בשל חבות לנזק:
(א) לרכוש שבבעלות המבוטח או נהג הרכב, או לרכוש שבמיקומו או בשמירתם של המבוטח או נהג הרכב או אחד מבני ביתם לרבות נזק למטען אשר הובל ברכב או עליו.
(ב) לכל נזר, גזר, משקל, מוביל מים ו/או דרך כלשהי ו/או רכוש כלשהו מתחת להם שנגרם ע"י התנדוד או המשקל של כלי הרכב או הנגרר, לרבות מטען המובל עליהם.
(ג) שנגרם עקב שימוש ברכב או במכשיר המורכב עליו, למטרות מקצועיות או למטרות שאינן מטרות תעבורה - אלא אם צוין אחרת ברשימה.
(ד) שנגרם ע"י שימוש במנוע הרכב להפעלת מכונה אחרת או מתקן אחר.
(ה) שנגרם לרכוש תת-קרקעי הנובע משימוש ברכב המבוטח תוך כדי ועקב ביצוע עבודות, אלא אם בדק המבוטח אצל הרושיות המתאימות את מיקום הרכוש לפני שהחל לעבוד.
נטל ההוכחה כפי בדק את מיקום הרכוש כאמור - על המבוטח.
כל זאת בגבולות האחריות של פרק זה - ולא יהיה כיוסיו ולא ישולם מיצוי כלשהו בגין נזק תוצאתי שמקורו באבדן או נזק כמוגדר בשיעור זה.
(ו) תנועה מחבות שבחובת.
(ז) לרכב הנגרר ו/או לרכוש המובל בו או עליו, עקב גרירתו על ידי הרכב המבוטח.
(ח) נזק שנגרם לרכוש שאירע בקשר להבאת מטען לרכב או לנגרר, לשם הטענתו עליו או בקשר להובלת מטען מהרכב או מתנגרר לאחר שנפרק ממנו.

פרק ד': ביטוח מכשירים חשמליים

- 1. מקרה הביטוח**

על אף האמור בסעיף 2.א של פרק ב' לפוליסה ובכפופות לקיומן וכשירותן של הגנות במני פריצה המפורטות ברשימה מכסה הרחבה זו אובדן או נזק לרכוש המבוטח שייגרם על ידי אחד הסיכונים המבוטחים.
- 2. הסיכונים המבוטחים**
 - (א) פריצה או כל נסיון לכך.
 - (ב) אש, ברק, התפוצצות.
 - (ג) התנגשות מקרית, התהפכות.
 - (ד) שטפון, סערה וסופה, התפרצות הר נעש.
 - (ה) מעשה זדון **אך לא מעשה זדון הנעשה בידי המבוטח או מטעמו.**
- 3. הרכוש המבוטח**

המכשיר החשמלי שצויין ברשימה, בהיותו מותקן בתוך הרכב עד לסכום הביטוח שצויין ברשימה.
- 4. חריגים**
 - (א) המבטח לא יהיה אחראי בעד אובדן או נזק לאנטנת או לקטטות מכל סוג שהוא.
 - (ב) המבטח לא יהיה אחראי עבור אובדן או נזק שייגרמו על ידי או כתוצאה מקלקול חשמלי או שבר מכני.
- 5. חישוב השיפוי**

במקרה של אובדן או נזק המכוסה לפי פרק זה, הבסיס לתשלום השיפוי יהיה לפי מחיר השוק ביום קרות האובדן או הנזק של מכשיר חשמלי מאותו סוג, טיפוס וטיב. המבטח רשאי לשפות את המבוטח לפי בחירתו על ידי תשלום מזומן או על ידי החלפת המכשיר החשמלי בצירוף הוצאות הרכבה.
- 6. ביטוח חסר**

היה בעת תחילת תקופת הביטוח של המכשיר החשמלי סכום הביטוח פחות משווי של המכשיר החשמלי תפחת חבות המבטח בשיעור יחסי שהוא כיחס שבין סכום הביטוח לבין שווי המכשיר החשמלי בשעת תחילת הביטוח.

פרק ה': הגנה משפטית

- הגדרות**

בפסיקה זו תהיה לכל אחד מהמונחים הבאים המשמעות הרשומה בצידו.

"המבוטח" – בעל הפוליסה ו/או כל אדם אחר הרשאי להוגו ברכב על פי הפוליסה.

"הליכים משפטיים" – הליכים פליליים בקשר לתאונה בהם מוגש נגד המבוטח כתב אישום על ידי מדינת ישראל או מטעמה, לרבות בקשות מניהוליות בקשר לשלילת רישון נהיגה ולהשבתו, למעט אישומים להם ברירת קנס.

"תאונה" – תאונת דרכים שאירעה עקב השימוש ברכב, בה נפגע אדם ו/או רכוש, אשר תוצאותיה מכוונות בפוליסה זו.

"שכר טרחה" – שכר טרחת עורך דין לניהול הליכים משפטיים הקבוע בכללי לשכת עורכי הדין (תעריף מינימלי) תשכ"א-1965, או כללי תעריף מינימלי של שכר טרחת עורכי הדין כפי שהחוק חייב מעת לעת.

"הוצאות הגנה" או **"הוצאות רעור"** – אגרות, דמי ביול מסמכים, העתק פרטיכלים, שכר עדים ו/או שכר מומחים כפי שייקבע על ידי בית המשפט, למעט קנס, מיצוי או תשלום עונשין המוטלים כבזר הדין.
- הכיסוי**
 - המבוטח יעמיד למבוטח על חשבונו עורך דין לשם מתן הגנה משפטית בהליכים משפטיים שהוגשו נגד המבוטח בקשר לתאונה, וישא גם בהוצאות ההגנה בקשר להליכים אלה.
 - המבוטח יעמיד למבוטח על חשבונו עורך דין לשם הגשת רעור ויצונו בו, עד לערכאה הסופית האפשרית, על הכרעת דין ו/או גזר דין שיוטלו על המבוטח בהליכים משפטיים וישא גם בהוצאות הרעור.
 - תנאי מוקדם לחבות המבוטח לפי סעיף זה הוא כי המבוטח יקבל חוות דעת מנומקת מאת עורך הדין שישג את המבוטח בערכאה שעל החלטתה מבקשים לערער, הקובעת כי יש בסיס ענייני וסיכוי טוב להצלחת הערעור האמור.**
 - לא תגמול המבוטח עורך דין בהתאם לסעיפים א' ונ"ב יעני – רשאי המבוטח לפנות לעורך דין על פי בחירתו ובמקרה כזה ישפה המבוטח את המבוטח בשכר הטרחה והוצאות ההגנה וגם או בשכר טרחה והוצאות רעור ששולמו על ידי המבוטח.
- הגבלות**
 - המבוטח לא יחא חייב בכל תשלום על פי פסיקה זו אם בעת קרות התאונה היה המבוטח תחת השפעת משקאות אלכוהוליים, סמים או כל חומר המשפיע על עירנותו או שיקול דעתו בנהיגה.**

המבוטח ישלם את שכר הטרחה והוצאות ההגנה או הוצאות הרעור בתום ההליכים המשפטיים או הרעור, הכל לפי הענין, תוך 30 יום מעת שהוצאו ההוצאות או ששולם שכר טרחה.
- תביעות**

כל מכתב, תביעה פלילית, הומנה או הודעה משפטית, ישלחו למבוטח מיד לאחר קבלתם על ידי המבוטח, כן תינתן למבוטח הודעה בכתב מיד כשיוודע למבוטח על עיכובים משפטיים פליליים, חקירה משפטית או חקירת סיבות מוות, עומדים להתקיים בקשר למקרה כלשהו העלול לגרום לתביעה בתוקף פסיקה זו.

פרק ו': תנאים כלליים לפרקים ב' עד ה'

- בני אדם הרשאים לנהוג ברכב**

בני אדם הרשאים לנהוג ברכב יהיו אחד או יותר מהמפורטים להלן, כפי שפורש ברשימה, ובתנאי שהם בעלי רישון נהיגה בר-תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג הרכב, או שהיו בעלי רישון כאמור בתאריך כלשהו במשך 24 חדשים שקדמו לנהיגה ברכב ולא נפסלו מלקבל או מלהחזיק רישון כזה על פי הוראות חוק, פסק דין, החלטת בית משפט או רשות מוסמכת אחרת.

 - המבוטח;
 - אדם ששמו נקוב ברשימה;
 - אדם הנוהג לפי הוראת המבוטח או ברשותו;
 - אדם הנמצא בשירות המבוטח ונוהג לפי הוראתו או ברשותו;
 - אדם הנוהג ברשות המבוטח ובלווית אדם מהמנויים בפסקאות (1) עד (4) לעיל;
 - אדם חסר רישון נהיגה כמצוין בראש הסעיף, בתנאי שהוא מלווה בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישון להוראת נהיגה או בעת מבחן נהיגה רשמי מטעם משרד התחבורה, בתנאי שהאדם מלווה בבוחן מטעם משרד התחבורה.
- השימוש ברכב**

השימוש ברכב יהיה לאחת או יותר מהמטרות המנויות להלן כפי שפורש ברשימה:

 - מטרות חברתיות ופרטיות;
 - מטרות עסק של המבוטח;
 - הוראת נהיגה;
 - הסעת נוסעים בשכר למטרות רווח;
 - השכרה;
 - עבודות חקלאיות;
 - סחר ברכב;
 - גריה בשכר;
 - תחרות ומבחני כושר רכב;
 - הובלת סחורות בשכר.

3. הריגים כלליים לחבות המבטח
- (א) מוליסה זו אינה מכסה אבדן, נזק או חבות שארעו מחוץ לשטח מדינת ישראל, איזור יהודה ושומרון ואיזור חבל עזה.
- (ב) מוליסה זו אינה מכסה:
- (1) נזק תוצאתי;
 - (2) אבדן או נזק שנגרמו בעת שהרכב היה מגויס לצה"ל;
 - (3) אבדן או נזק שנגרמו בשל פעולות שובתים, פעולות משביתים ומחומות, אלא אם הוסכם אחרת.
 - (4) תביעה הנובעת מחבות שבחוק;
 - (5) אבדן או נזק שנגרמו בשל חיות נהג הרכב נתון להשמעת סמים;
 - (6) אבדן או נזק שהם תוצאה של מלחמה, פעולות אויב, פיגועים חבלניים, התקוממות צבאית או עממית, מהפכה;
 - (7) אבדן או נזק שהם תוצאה של קרינה מיננט, זיהום רדיואקטיבי, תחליכים גרעיניים וכל אבדן או נזק עקב חומר גרעיני או מסילת גרעינית;
 - (8) אבדן או נזק שהם תוצאה של ועידת אדמה - אלא אם הוסכם אחרת ברשימה.

4. גילוי ושינוי בענין מחותי
- (א) מוליסה זו הוצאה על סמך התשובות שנתן המבוטח בכתב למבטח על כל השאלות שנשאל בהצעה ששימשה בסיס לפוליסה, או בכל דרך אחרת, כפי שנתבקש, ועל סמך הנחתו של המבטח שהמבוטח השיב תשובות מלאות וכנות על השאלות שנשאל כאמור, לא הסתיר בכונת מרמה ענין שהוא ידע כי הוא מחותי למבטח לצורך הערכת הסיכונים המבוטחים וקטס באמצעים למניעת נזקים שהמבטח דרש נקיטתם להקלת הסיכונים המבוטחים לפי מוליסה זו.
- (ב) ענין מחותי הוא ענין ששאלה לגביו הוצגה בהצעת הביטוח או בכל דרך אחרת בכתב ומבלי לגרוע מכלליות האמור, גם עניינים אלה:
- (1) סוג הרכב, שנת ייצורו, מספר הרישוי שלו, התוצר והדגם שלו, סוג תיבת ההילוכים;
 - (2) פטור ממסים לגבי הרכב מידה שישנו;
 - (3) תיאור השימוש ברכב והמקום שבו הוא מוחזק בדרך כלל;
 - (4) זהות הבעלים או המחזיקים דרך קבע ברכב ועיסוקיהם, תאונות שהיו מעורבים בהן ועבירות תנועה שבהן הורשעו בשלוש השנים שקדמו לעשיית הביטוח על פי מוליסה זו, פרט לעבירות תנועה שיש לגביהן ברירת קנס;
 - (5) נזקים שאירעו לרכב בשלוש השנים האחרונות כתוצאה מסיכונים הכלולים בביטוח זה;
 - (6) מריטס אודות מבטחים קודמים שבטחו את הרכב, דרישות מיוחדות שדרשו מבטחים קודמים, במידה ודרשו.
- (ג) לא השיב המבוטח תשובות מלאות וכנות לשאלות בעניינים המהותיים או הסתיר מן המבטח בכונת מרמה ענין מחותי או לא נקט באמצעים שדרש המבטח להקלת הסיכונים המבוטחים לפי מוליסה זו, יהיה המבטח רשאי לבטל את המוליסה או להקטין את חיפף הבטוח והכל על פי הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן - החוק).
- (ד) המבוטח יודיע למבטח במשך תקופת הביטוח על כל שינוי שחל בענין מחותי עם מידע היודע לו על כך; לא גילה המבוטח למבטח שינוי כזה יהיה המבטח רשאי לבטל את המוליסה או להקטין את חיפף הבטוח על פי הוראות החוק.

5. ביטוח כפל
- (א) אם בוטח הרכב בפני הסיכונים הכלולים בפוליסה זו אצל יותר ממבטח אחד לתקופות חופפות יודיע המבוטח על כך בכתב למבטח מיד לאחר שעשה ביטוח הכפל או מיד לאחר שנדע לו על כך.
- (ב) בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח יחד ולחוד.

6. הארכת הביטוח
- כל הארכתה של תקופת הביטוח על פי מוליסה זו טעונה הסכמה מפורשת בכתב של המבטח.

7. תשלום דמי ביטוח וסכומים אחרים
- (א) דמי הביטוח וכל יתר הסכומים המגיעים מהמבוטח למבטח בקשר לפוליסה זו ישולמו במלואם תוך 30 ימים מיום תחילתה של תקופת הביטוח, או מיום הגשת החשבון בעד דמי הביטוח למבוטח, לפי המאוחר, או במתעדים אחרים שפורטו ברשימה. בפוליסה זו "דמי הביטוח" - סך כל התשלומים, למעט מס בולים, שרשאי מבטח לנכות ממבוטח במועד תחילת הביטוח בקשר לפוליסה זו.
- (ב) לא שולם סכום כלשהו הגמיע מן המבוטח למבטח במועדו, ישא הסכום שבפיגור ריבית שנתית כנקוב ברשימה ו/או הפרשי הצמדה בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן, בין המדד שפורסם סמוך לפני היום שקבע לתשלום ובין המדד שפורסם סמוך לפני יום התשלום במועד.
- (ג) לא שולם סכום כלשהו שבפיגור כאמור תוך חמישה עשר ימים לאחר שהמבטח דרש מהמבוטח בכתב לשלמו, רשאי המבטח להודיע למבוטח בכתב כי הביטוח יבטל כעבור 21 ימים נוספים אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן; אם נקבע מוטב שאינו המבוטח, והקביעה היתה בלתי חוזרת, רשאי המבטח לבטל את הביטוח אם הודיע למוטב בכתב על הפיגור האמור והמוטב לא סילק את הסכום שבפיגור תוך 15 ימים שגם מהיום שנמסרה לו ההודעה האמורה.
- (ד) אין בביטול הביטוח על פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת המבוטח את הסכום שבפיגור המתייחס לתקופה שעד לביטול האמור, וכן את הוצאות המבטח.

8. השתתפות עצמית
- (א) בקרית מקרה ביטוח המכוסה לפי פרק ב' לפוליסה זו, ינוכה מתגמולי הביטוח סכום של השתתפות עצמית הקבוע ברשימה לגבי כל תביעה ובהתאם לסוג הנזק שנגרם.
- (ב) בקרית מקרה ביטוח המכוסה לפי פרק ג' לפוליסה זו, ישלם המבטח לצד שלישי את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם כאמור בסעיף 2 לפרק ג'. המבטח יגב מהמבוטח את סכום ההשתתפות העצמית הקבוע ברשימה בשל מקרה הביטוח ולא ינוכה את סכום ההשתתפות העצמית מהסכומים המשולמים לצד שלישי.

- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) אם הסכום שהמבוטח חייב לשלם לצד שלישי שווה לסכום ההשתתפות העצמית, או קטן ממנו, ישא המבוטח בעצמו בתשלום לצד השלישי והמבוטח לא יהיה חייב לשלם לצד השלישי כל סכום שהוא.
- (ד) באם הנהוג ברכב בעת קרות מקרה הביטוח היה צעיר מגיל 24 או קיבל רישיון נהיגה בר-תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג הרכב פחות משנה לפני קרות מקרה הביטוח – יהיה סכום ההשתתפות העצמית כאמור בסעיף קטן (א), (ב) ו-ג) 200% מסכום ההשתתפות העצמית הקבוע ברשימה.
- 9. הצמדת סכום ההשתתפות העצמית**
- סכום ההשתתפות העצמית לגבי מקרי ביטוח המכוסים לפי פוליסה זו ישתנה בהתאם לשיוויים במדד המחוייב לצרכן החל ממדד המחוייב לצרכן שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח ועד למדד המחוייב לצרכן שפורסם סמוך לפני תשלום ההשתתפות העצמית על ידי המבוטח.
- 10. תחזרת היקף הכיסוי לקדמותו**
- לאחר ששילם המבוטח תגמולי ביטוח למבוטח או לצד שלישי בשל מקרה ביטוח במשך תקופת הביטוח, ישיב המבוטח את היקף חבותו לפי פוליסה זו לקדמותו כפי שהיה סמוך לפני קרות מקרה הביטוח; דמי הביטוח שעל המבוטח לשלם בעד השבת היקף הביטוח לקדמותו יחושבו:
- (1) כאשר שולמו תגמולי הביטוח לפי פרק ג' לפוליסה – כאחוז מסכום תגמולי הביטוח ששולמו בשעור שהתיר המפקח לאותו רכב לפי גילו ולתקופת הביטוח שנתרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי הפוליסה.
- (2) כאשר שולמו תגמולי הביטוח לצד ג' לפי פרק ג' לפוליסה – כגובה דמי הביטוח הנגבים עבור ביטוח בגובה הסכום ששולם כתגמולי ביטוח לצד ג' ובערכו ביום מקרה הביטוח יחסית לתקופת הביטוח שנתרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי הפוליסה.
- 11. ביטול הביטוח**
- (א) המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח למבוטח בדואר רשום 21 ימים לפחות לפני התאריך שבו יתבטל הביטוח. במקרה כזה ישאיר המבוטח לעצמו דמי ביטוח מחוייבים לפי 10% מדמי הביטוח השנתיים, בעד כל חודש או חלק ממנו שבו היה הביטוח בתוקף ובנוסף לזה תוספת כוללת של 10% מדמי הביטוח השנתיים והיתרה תוחזר למבוטח.
- (ב) מבלי לגרוע מכויות המבוטח על פי דין או על פי הוראה אחרת כלשהי בפוליסה זו, רשאי המבוטח לבטל את הביטוח בכל עת שהוא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח למבוטח בדואר רשום 21 ימים לפחות לפני התאריך שבו יתבטל הביטוח, ובמקרה כזה המבוטח יהיה זכאי לחזור דמי הביטוח ששילם למבוטח בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח.
- (ג) החזר דמי הביטוח כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-ב) ייעשה תוך 30 ימים מיום ביטול הביטוח. לסכום החזר יתווספו הפרשי הצמדה החל ממדד המחוייב לצרכן שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.
- (ד) אם המבוטח יבטל את הפוליסה לפני תום תקופת הביטוח המוסכמת והעילה לביטול אינה שהמבוטח הפר את החוזה או ניסה להגות את המבוטח, ישלם המבוטח למבוטח, במקום החזר כאמור בסעיף קטן (ב) את הסכום שהוא דורש ממבוטח דומה לאותו סוג ביטוח ביום החזר הסכום למבוטח יחסית לתקופה שנתרה עד תום תקופת הביטוח המוסכמת. התשלום ייעשה תוך 30 ימים מיום ביטול הפוליסה.
- 12. תביעה לתגמולי ביטוח**
- (א) קרה מקרה ביטוח, על המבוטח או המוטב להודיע על כך למבוטח מיד לאחר שנודע לו על כך.
- (ב) תביעה לתשלום תגמולי ביטוח על פי הפוליסה תוגש בכתב.
- (ג) על המבוטח, או על המוטב, לפי הענין, למסור למבוטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה ואם אינם ברשותו, עליו לעזור למבוטח, ככל שיכול, להשיגם.
- (ד) המבוטח, מיד לאחר שקיבל הודעה מהמבוטח או המוטב על קרות מקרה הביטוח, יעשה את הדרוש לבירור חבותו.
- (ה) תגמולי הביטוח ישולמו תוך 30 ימים מהיום שהיו בידי המבוטח המידע והמסמכים הדרושים לבירור חבותו, ולגבי גניבה אשר בעקבותיה לא נמצא הרכב במשך 45 ימים, תוך 7 ימים מהיום האמור.
- (ו) תגמולי הביטוח המשולמים לצד ג' ישתנו בהתאם ליחס שבין מדד המחוייב לצרכן שפורסם סמוך לפני יום קרות מקרה הביטוח לבין מדד המחוייב לצרכן שפורסם סמוך לפני יום התשלום.
- (ז) על תגמולי הביטוח המשולמים לצד ג' או המשולמים למבוטח יתווספו הפרשי הצמדה החל מהמדד שפורסם סמוך לפני מועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום בפועל, וכן ריבית בשעור של 4% לשנה מתום 30 ימים מהיום בו הוגשה התביעה; אין בהוראה זו כדי לגרוע ממסכותו של בית המשפט לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.
- 13. הודאה ללא הסכמת המבוטח**
- שילם המבוטח או אדם מטעמו פיצוי בקשר למקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו, הודה בחבותו, הציע, הבטיח או התחייב לפיצוי כאמור, ללא הסכמת המבוטח מראש, לא יחייב הדבר את המבוטח.
- 14. מקדמה ותגמולים שאינם במחלוקת**
- (א) בקרות מקרה ביטוח יהא המבוטח או הצד השלישי, לפי הענין, זכאי לקבל מהמבוטח מקדמה או התחייבות כספית שתאפשר לקבל שירות לתיקון הנוק, וזאת על חשבון הכספים שניעו מהמבוטח לפי תנאי פוליסה זו.
- (ב) תגמולי ביטוח שאינם שווים במחלוקת ישולמו תוך 30 ימים מהיום שנמסרה למבוטח תביעה בכתב לתשלום תגמולי הביטוח, והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים.

- (ג) סכומים ששולמו למבוטח או לצד שלישי מכוח סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ינוכו מתגמולו הביטוח הסופיים שישולמו. בחישוב הניכוי ישתנו הסכומים שנוכו בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן בין המדד שפורסם סמוך לפני תשלום הסכום הסופי של תגמולי הביטוח.
- (ד) התשלום הסופי והמלא של תגמולי הביטוח למקרי נזק לפי פרק ב' ייעשה לאחר המצאת הוכחות סבירות כי המבוטח תיקן את הנזק לרכב.

15. התיישנות

תקופת התיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח לפי פוליסה זו היא שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח; התביעה לתגמולי ביטוח לפי פרק ג' אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבוטח.

16. תחלוף

- (א) היתה למבוטח בשל מקרה הביטוח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי אדם שלישי שלא מכח חוזה ביטוח, עוברת זכות זו למבטח מששילם תגמולים למבוטח או למוטב וכשיעור התגמולים ששילם.
- (ב) המבטח אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכותו של המבוטח לנכות מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי מעל לתגמולים שקיבל מהמבטח.
- (ג) קיבל המבוטח מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטח; עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת המוגעת בזכות שעברה למבטח, עליו לפצותו בשל כך.
- (ד) הוראות סעיף זה לא יחולו אם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שמבטוח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.

17. חודעות

- הודעה של המבוטח או של המוטב למבטח תינתן למבטח בכתב לפי אחד מהמענים האלה:
- (1) מען משרדו של המבטח, כמצויין בכתורת לפוליסה או כל מען אחר בישראל, שעליו יודיע המבטח, בכתב, למבוטח או למוטב מזמן לזמן;
- (2) במשרדו של סוכן הביטוח, הרשום בפוליסה – לפי מענו, כמפורט בה, או לפי כל מען אחר בישראל שעליו יודיע סוכן הביטוח הנזכר או המבטח, בכתב, למבוטח או למוטב מזמן לזמן.

18.

- (1) זכותו של המבוטח להציג חוות דעת נגדית של שמאי אחר מטעמו ועל חשבונו.
- (2) זכותו של המבוטח לפנות לרשות כמשמעותה בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שמאי רכב), התשמ"מ-1980 בהתאם להוראת סעיף 9' לצו האמור, ולהגיש בקשה להכרעה בין שומות מנוגדות בפני ועדת הערר.

כתובת לצורך פניה:

אגף הרכב ושרותי תחזוקה

"בית הנכסים" רחוב המלאכה 8 ת.ד. 57031

תל אביב 67215